

20221101 NRC Als Kamerlid was Yesilgöz nog de felste tegenstander van het terughalen van IS vrouwen

<https://www.nrc.nl/nieuws/2022/11/01/als-kamerlid-was-yesilgoz-nog-de-felste-tegenstander-van-het-terughalen-van-is-vrouwen-a4146909>

Als Kamerlid was Yesilgöz nog de felste tegenstander van het terughalen van IS-vrouwen

Repatriëring Nederland haalt 12 vrouwen en 28 kinderen uit Syrië terug. De dreiging van rechters om hun strafzaken te beëindigen heeft het gewenste effect op VVD-minister Dilan Yesilgöz, die als Kamerlid nog fel tegen repatriëring was.

- [Andreas Kouwenhoven](#)

[1 november 2022](#)

Leestijd 2 minuten

Vrouwen van IS-strijders laden hun bezittingen in juni 2019 op een vrachtwagen in vluchtelingenkamp al-Hol in Syrië. Foto Ahmed Mardnli/EPA

Het Tweede Kamerlid Dilan Yesilgöz (VVD) vond het een „beschamend en naïef” plan: Syriëgangers die ons de rug hebben toegekeerd, terug naar Nederland halen. Maar de minister Dilan Yesilgöz heeft hier nu toch toe besloten. Dinsdag landden op Schiphol 12 voormalige IS-vrouwen en hun 28 kinderen.

Ze zijn met een „speciale operatie” opgepikt uit het Koerdisch-Syrische detentiekamp al-Roj. Daar zaten de vrouwen en kinderen onder erbarmelijke omstandigheden vast, sinds terreurorganisatie IS in 2019 is verslagen.

Met de repatriëringsmissie zijn volgens advocaat André Seebregts de laatste Nederlandse vrouwen teruggehaald die daar via de rechter om hadden verzocht. „Ik ben heel blij, vooral voor de kinderen die niks hebben misdaan en nu weer een toekomst hebben. Wel had dit veel eerder moeten gebeuren. Ze

zijn zwaar getraumatiseerd geraakt in die kampen, volkomen onnodig. Maar ja: beter laat dan nooit.”

Felste tegenstander

Rechters roepen de Nederlandse staat sinds 2019 op om IS-vrouwen terug te halen, zodat zij hier berecht kunnen worden. Het ontbrak echter aan politieke wil om de terugkeer uit te voeren. Opvallend genoeg was VVD'er Dilan Yesilgöz, die nu als minister van Justitie en Veiligheid de tickets van de veertig vrouwen en kinderen betaalt, een van de felste tegenstanders van repatriëring.

Als Kamerlid stelde Yesilgöz herhaaldelijk dat de vrouwen, die „willens en wetens naar Syrië zijn afgereisd” en nu „huilend terug willen”, wat haar betreft niet welkom zijn. Ze schreef er in 2019 nog een opiniestuk over in het AD: „Voor de VVD is er geen enkele reden om deze vrouwen een tweede kans in Nederland te geven. De lobby voor repatriëring en meer begrip voor IS-vrouwen is wat de VVD betreft beschamend en naïef. Dit zijn oorlogsmisdadigers die alle mensenrechten die zijzelf grof hebben geschonden nu ineens willen gebruiken om terug te kunnen keren naar Nederland.”

In plaats daarvan wilde Yesilgöz hen in Syrië en Irak laten berechten. „Dat de Iraakse rechtbanken in sommige gevallen nog steeds de doodstraf hanteren, daar staat de VVD pragmatisch in”, zei ze.

Dreigement

Het OM vervolgt de IS-vrouwen in Nederland. Om het kabinet tot repatriëring te dwingen, dreigden rechters hun strafzaken te beëindigen. Daardoor zouden zij bij terugkeer niet meer vastgezet kunnen worden. Dat dreigement maakte wél indruk. Waar het kabinet eerder stelde dat terughalen te gevaarlijk zou zijn, kon de ene na de andere vrouw opeens terugkeren. Ook de laatste groep van twaalf vrouwen wordt nu opgehaald omdat de Rotterdamse rechter in mei dit jaar dreigde hun vervolging te staken. „Met de overbrenging naar Nederland beoogt het kabinet te voorkomen dat deze twaalf verdachten straffeloos blijven”, legt Yesilgöz uit in een brief aan de Tweede Kamer.

Op de achtergrond zal meespelen dat de internationale druk toeneemt om de voormalige IS'ers te helpen bij terugkeer. De Verenigde Naties blijft erop

hameren, de Verenigde Staten riepen er onlangs nog toe op. Ook wees het Europees Hof recentelijk Frankrijk terecht voor zijn weigering vrouwen en kinderen terug te halen. Volgens het Hof was dat besluit onvoldoende gemotiveerd. De zaak heeft implicaties voor de Nederlandse stellingname, zegt advocaat Flip Schüller. „Als Frankrijk verantwoordelijk kan worden gehouden voor de terugkeer, geldt dit net zo goed voor Nederland.”

[Lees ook dit opiniestuk: **Nederland heeft zijn IS-vrouwen nu wel hard genoeg gestraft**](#)

Vrouwengevangenis

De vrouwen worden in afwachting van hun proces geplaatst in de Zwolse vrouwengevangenis, waar een speciale vleugel voor vrouwelijke terroristen is ingericht. Nog tijdens hun detentie worden ze begeleid door de terrorisme-afdeling van de reclassering. Hun thuisfront krijgt ondersteuning van het familiesteunpunt, via vertrouwenspersonen die bij veel gezinnen over de vloer komen. Wanneer de vrouwen vrijkomen, worden zij ook door dit steunpunt geholpen bij het zoeken naar een woning en een baan.

De kinderen zullen de komende drie maanden in een zorginstelling verblijven, „voor observatie en stabilisatie”, zegt een woordvoerder van de Raad voor de Kinderbescherming. Ze worden formeel ‘uit huis geplaatst’ en komen onder toezicht van de jeugdbescherming. In de zorginstelling wordt gekeken welke hulp zij nodig hebben en of de kinderen naar een pleeggezin kunnen. In een aantal gevallen zullen dat families van de IS-vrouwen zijn. Onder begeleiding mogen de kinderen op bezoek komen bij hun moeder – in de gevangenis. De meeste IS-vrouwen krijgen bij terugkeer drie tot vier jaar cel, voor lidmaatschap van de terroristische organisatie IS.